

INSTYTUT NARZĄDÓW ZMYŚLÓW
Sp. z o.o.
ul. Mokra 1 KAJETANY, 05-830 Nadarzyn
NIP: 5342409841, REGON: 141684503
-4-

Kajetany, 23.04.2019 r.

11/INZ/2019

dr hab. med. mgr. zarz. Piotr H. Skarżyński, prof. Instytutu

RECENZJA

rozprawy doktorskiej lek. med. Katarzyny Resler

p.t.: „Ocena wpływu zaburzeń zmysłu węchu na jakość życia pacjentów z przewlekłym zapaleniem zatok przynosowych”

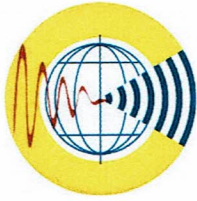
Praca doktorska lek. med. Katarzyny Resler została wykonana pod kierownictwem Pana Prof. dr hab. med. Tomasza Kręcickiego z Katedry i Kliniki Otolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu. Praca składa się z 13 części, które są skomponowane w prawidłowy sposób. Pierwsze 8 części (Spis skrótów, Wstęp, Cel pracy, Materiał i metody badań, Wyniki badań, Dyskusja, Wnioski) zawierają merytoryczne elementy. Kolejne 5 części to Streszczenie w języku polskim i angielskim, Piśmiennictwo, Spis rycin i tabel oraz Aneksy. Praca składa się z 122 ponumerowanych stron. Elementy redakcyjne, takie jak czcionka, marginesy, styl pracy, oznaczenie tabel i inne elementy związane z układem pozwalają w sposób przejrzysty zapoznać się z treścią pracy.

Praca dotyczy zaburzeń węchu oraz elementów jakości życia. Ocena jakości życia w ostatnim czasie jest bardzo istotna w wielu analizach, więc opracowania z tego zakresu mają znaczenie nie tylko w sferze naukowej, ale także praktycznej. Należy podkreślić, iż opracowania z zakresu narządu węchu nie są zbyt popularne w literaturze międzynarodowej, a tym bardziej krajowej. Tym bardziej należy podkreślić oryginalność opracowania

Instytut Narządów Zmysłów Sp. z o.o.

Kajetany, ul. Mokra 1, 05-830 Nadarzyn

NIP: 534-240-98-41 Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIV Wydział Gospodarczy
KRS0000319184 kapitał zakładowy 50000PLN (w całości wpłacony)

Kandydatki do tytułu naukowego doktora nauk medycznych oraz złożyć podziękowania promotorowi pracy za ambitne wybranie tematu rozprawy.

We Wstępie pracy na początku zamieszczono ciekawostki popularno-naukowe z zakresu narządu węchu. Szeroko opisana jest tu rola zmysłu węchu w życiu człowieka. W kolejnej części Wstępu przedstawiono embriogenezę, anatomię (włączając drogę węchową), histologię narządu powonienia oraz przyczyny zaburzeń węchu. Zwięźle opisano także metody diagnostyczne zmysłu węchu. W kolejnej części Wstępu przedstawiono w sposób wyczerpujący tematykę związaną z przewlekłym zapaleniem zatok przynosowych. W sposób adekwatny opisano metody diagnostyki, leczenia, klasyfikacji EPOS i Lund-Kennedy oraz inne elementy. Strony 30–37 zawierają opis jakości życia. Uwzględnione są elementy historyczne, odniesienie się do nauk medycznych oraz krótki przegląd zastosowanych metod analizy jakości życia w zaburzeniach węchu. Ten fragment Wstępu mógłby być jednak szerzej opisany we fragmencie dotyczącym zastosowania metod jakości życia otorynolaryngologii.

Doktorantka określiła 5 celów pracy:

- sprawdzenie czy samoocena funkcji węchu przez pacjentów z przewlekłym zapaleniem zatok przynosowych koresponduje z wynikami testów węchowych;
- ocena istotności zmysłu powonienia w życiu codziennym pacjentów z przewlekłym zapaleniem zatok przynosowych;
- ocena zdolności identyfikowania zapachów oraz wpływu zaburzenia zmysłu węchu na jakość życia osób z przewlekłym zapaleniem zatok przynosowych;
- określenie zależności pomiędzy jakością życia wynikającą z zaburzeń węchu, a jakością życia zależną od choroby tj. uwarunkowaną objawami przewlekłego zapalenia zatok przynosowych;
- ocena poziomu satysfakcji z życia oraz stopnia akceptacji choroby przez pacjentów z przewlekłym zapaleniem zatok z uwzględnieniem stanu funkcjonalnego węchu.

Instytut Narządów Zmysłów Sp. z o.o.

Kajetany, ul. Mokra 1; 05-830 Nadarzyn

NIP: 534-240-98-41 Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIV Wydział Gospodarczy

KRS0000319184 kapitał zakładowy 50000PLN (w całości wpłacony)

W kolejnym rozdziale Autorka przedstawiła materiał, który stanowiło 125 dorosłych, w tym 60 kobiet i 65 mężczyzn. 89 osób to grupa pacjentów z przewlekłym zapaleniem zatok przynosowych przyjętych w latach 2017–2018 do Kliniki Otolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, a pozostałe 36 osób to grupa kontrolna. Dobór grupy badawczej był stosunkowo równomierny i oceniam go jako prawidłowy i umożliwiający prawidłowe wykonanie analiz statystycznych. Grupa kontrolna natomiast różni się od grupy badawczej. Średnia wieku grupy badawczej jest niższa zdecydowanie od grupy badawczej.

W części poświęconej metodom Autorka dokładnie opisuje, w jaki sposób analizowano narząd węchu przy pomocy dedykowanych testów. Opisano także pełne badanie przedmiotowe i podmiotowe wraz z analizą radiologiczną. Istotną i ciekawą część tego rozdziału stanowi prezentacja poszczególnych zastosowanych kwestionariuszy. Autorka przedstawia zastosowane kwestionariusze: Kwestionariusz zaburzeń węchu QOD-PL, Ocena nasilenia dolegliwości wynikających z zapalenia zatok przynosowych (SNOT-22), Skala Satysfakcji z Życia (SWLS) oraz Skala Akceptacji Choroby (AI). Przy każdym kwestionariuszu omówione zostało jego powstanie oraz kwestie związane z walidacją na język polski. Nie mam zastrzeżeń do przyjętych metod statystycznych.

Rozdział Wyniki zawiera 22 strony bardzo dokładnych rezultatów poszczególnych analiz. Należy przyznać, że uzyskano wiele wyników istotnych statystycznie, w szczególności w części dotyczącej kwestionariuszy. Szczegółowej analizie poddano różne czynniki oraz analizę zależności pomiędzy różnymi kwestionariuszami.

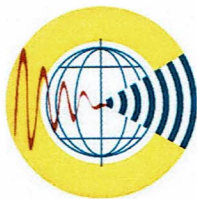
Rozdział poświęcony dyskusji składa się z 18 stron (strony 74–92). W początkowej części Autorka przedstawia różne aspekty swoich wyników. Osobiście uważam, że ten fragment powinien zostać częściowo przesunięty do wyników. W dalszej części dyskusji została przeprowadzona analiza wyników Autorki w porównaniu do aktualnej literatury krajowej i międzynarodowej. Ten element pracy pokazuje dojrzałość w prowadzeniu dyskusji i umiejętność klarownego prezentowania swoich wyników na tle literatury. Autorka dokonała także porównania swoich wyników do skromnej literatury krajowej. Ważny element tego

Instytut Narządów Zmysłów Sp. z o.o.

Kajetany, ul. Mokra 1; 05-830 Nadarzyn

NIP: 534-240-98-41 Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIV Wydział Gospodarczy

KRS0000319184 kapitał zakładowy 50000PLN (w całości wpłacony)

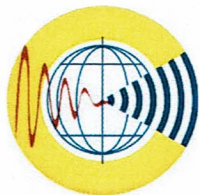

rozdziału to porównanie elementów analizy jakości życia do innych specjalności, co stanowi istotną wartość w tego typu dyskusjach. Porównanie jakości życia z innymi specjalnościami służy budowaniu polityki zdrowotnej i doborowi odpowiednich narzędzi w jej kreowaniu.

W wyniku przeprowadzonych badań Autorka sformułowała 7 wniosków:

1. W celu oceny funkcji zmysłu powonienia u chorych z PZZP należy stosować testy psychofizyczne, ponieważ wynik samooceny w wielu przypadkach jest błędny.
2. Pacjenci z przewlekłym zapaleniem zatok przynosowych postrzegają istotność węchu w życiu codziennym na podobnym poziomie jak osoby zdrowe, normosomiczne. W związku z faktem pogorszenia powonienia, wraz z postępowaniem choroby, ich jakość życia zależna od węchu jest zdecydowanie niższa.
3. Przewlekłe zapalenie zatok przynosowych obniżają jakość życia w ocenie kwestionariuszem swoistym dla choroby SNOT-22. Narzędzie to dokładnie bada jakość życia pacjentów z PZZP i powinno być rutynowo stosowane w opiece nad tą grupą chorych.
4. Pacjenci z przewlekłym zapaleniem zatok przynosowych charakteryzują się wysokim stopniem akceptacji swojej choroby. Pogorszenie węchu nie wpływa na stopień akceptacji choroby.
5. Przewlekłe zapalenie zatok przynosowych nie wpływa na ocenę satysfakcji z życia. Stan funkcjonalny węchu nie różnicuje oceny stopnia satysfakcji z życia.
6. Jakość życia oceniona Kwestionariuszem swoistym dla choroby (SNOT-22) determinuje stopień akceptacji choroby przez pacjentów.
7. Kwestionariusz QOD-PL jest odpowiednim narzędziem do oceny jakości życia w odniesieniu do dysfunkcji zmysłu węchu oraz powinien być szeroko stosowany w praktyce klinicznej do oceny skali problemu zaburzeń powonienia u pacjenta

Pierwsze 5 wniosków odpowiada celom pracy. Dwa ostatnie uważam, że mogłyby zostać wkomponowane w taki sposób, aby odpowiadały celom rozprawy.

Praca zawiera 12 tabel, 31 wykresów i rycin oraz odniesienie do 183 pozycji literaturowych. Pozycje literaturowe pochodzą z polskich i zagranicznych źródeł.

Uwagi

Moje najistotniejsze zastrzeżenie dotyczy grupy kontrolnej, która różni się od grupy badawczej. Dotyczy to w szczególności wieku i w mniejszym stopniu palenia papierosów. Po dokładnej analizie stwierdzam, że nie miało to istotnego wpływu na wyniki i wnioski, nie mniej w przypadku publikacji w czasopiśmie z tzw. listy filadelfijskiej może powodować odrzucanie pracy przez recenzentów.

Ponadto, część rycin nie zawiera informacji o źródle lub informacji, czy jest to opracowanie własne.

Dodatkowo we Wstępie uważam, że można było przedstawić więcej informacji o badaniach jakości życia w otolaryngologii.

Podsumowanie

Rozprawa dotyczy niezbyt popularnego tematu w pracach naukowych – narządu węchu. Dodatkowym elementem jest połączenie tego aspektu z analizą jakości życia – istotnym aspektem obecnie panujących trendów w publikacjach naukowych. Rozprawa wskazuje na znaczny zasób wiedzy Autorki w odniesieniu do najważniejszych zagadnień związanych z aspektami diagnostyki i leczenia narządu węchu u pacjentów z przewlekłym zapaleniem zatok przynosowych.

Dyskusja, w której Autorka dokładnie omawia uzyskane wyniki wskazuje na dobrą znajomość piśmiennictwa związanego z tematyką rozprawy, co pozwala Autorce na umiejętne poruszanie się w różnych zagadnieniach związanych z tematyką pracy (praca zawiera odniesienia do 183 pozycji literaturowych). Część poświęcona wynikom jest obszerna i zawiera wiele statystyk. Pokazuje to na duży wkład Autorki w analizę różnych czynników, łączących funkcjonowanie narządu węchu, przewlekłego zapalenia zatok przynosowych i jakości życia. Prawidłowo przeanalizowano te czynniki, jednocześnie bogato przedstawiając wyniki analiz. Wnioski odpowiadają celom pracy.

Instytut Narządów Zmysłów Sp. z o.o.

Kajetany, ul. Mokra 1; 05-830 Nadarzyn

NIP: 534-240-98-41 Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIV Wydział Gospodarczy

KRS0000319184 kapitał zakładowy 50000PLN (w całości wpłacony)

Osobiście uważam, że można było dokonać większej staranności w przypadku doboru grupy kontrolnej. Nie mniej uwagi nie stwierdzają uchybień, a są raczej sugestią do rozwinięcia tego istotnego tematu pod kątem publikacji w literaturze. Na podkreślenie zasługuje dobór tematu i połączenie elementów analizy jakości życia z narządem węchu i pacjentów z przewlekłym zapaleniem zatok przynosowych. Szczegółowe wyniki mogą stanowić wkład w kilka publikacji w znaczących czasopismach naukowych, co pokazuje na bardzo dobre podejście promotora i Autorki pracy do wykorzystania wyników pracy w praktyce klinicznej u bardzo dużej grupy pacjentów z przewlekłym zapaleniem zatok przynosowych oraz możliwymi efektami naukowymi, które mogą zaowocować wieloma cytowaniami. Dodatkowym ciekawym aspektem pozamerytorycznym jest to, że otrzymałem egzemplarz manuskryptu, który był nasycony zapachem, co stanowiło oryginalne połączenie tematu pracy wraz z wydrukowaną pracą.

Oceniam recenzowaną rozprawę jako spełniającą w pełni wymogi stawiane pracom doktorskim i wnoszę o dopuszczenie lek. med. Katarzyny Resler do dalszych etapów przewodu doktorskiego oraz zwracam się do Rady Wydziału Lekarskiego Kształcenia Podyplomowego Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu z prośbą o wyróżnienie ocenianej rozprawy.

Dyrektor ds. nauki i rozwoju
dr hab. n. med. mgr zarz.
Piotr H. Skarżyński
Specjalista otorynolaryngolog, otorynolaryngolog dziecięcy